

DZIEJE NAJNOWSZE

KWARTALNIK

POŚWIĘCONY

HISTORII

XX WIEKU

1 — 1976

P O L S K A A K A D E M I A N A U K
I N S T Y T U T H I S T O R I I

DZIEJE NAJNOWSZE

Rocznik VIII

1976

1

Wrocław—Warszawa—Kraków—Gdańsk
Zakład Narodowy im. Ossolińskich
Wydawnictwo Polskiej Akademii Nauk
1976

<http://rcin.org.pl>

KOMITET REDAKCYJNY

Andrzej Bartnicki, Jan Borkowski, Marian Marek Drozdowski, Krzysztof Dunin-Wąsowicz, Eugeniusz Duraczyński, Hanna Jędruszczak, Piotr Łossowski, Marian Malinowski, Zygmunt Mańkowski, Waldemar Michowicz, Stanisław Sierpowski, Henryk Słabek, Witold Stankiewicz, Jerzy Janusz Terej, Jan Tomicki, Roman Wapiński, Wojciech Wrzeński, Janusz Żarnowski

REDAKTOR

Czesław Madajczyk

SEKRETARZ

Stanisława Lewandowska

Adres Redakcji

Instytut Historii PAN

Warszawa, Rynek Starego Miasta 29/31, tel. 31-02-61

Zakład Narodowy im. Ossolińskich — Wydawnictwo. Wrocław 1976.
Nakład: 1240 egz. Objętość: ark. wyd. 22,50, ark. druk. 13,50 + 1 wkł.,
ark. A1 18. Papier druk. sat. kl. IV, 70 g, 70 × 100. Oddano do
składania 24 I 1976. Podpisano do druku 3 VIII 1976. Druk ukoń-
czono w sierpniu 1976. Wrocławska Drukarnia Naukowa. Zam. 79/76.

J-101. Cena zł 30.—

SPIS TREŚCI

Andrzej F. Grabski — Badanie dziejów społeczeństwa a problematyka świadomości historycznej	3
Jerzy Jedlicki — Historia struktur społecznych: Obrona i krytyka	15
Maria Bogucka — Niektóre problemy historii społecznej w nowszych badaniach francuskich	21
Janina Leskiewiczowa — Społeczeństwo Królestwa Polskiego w połowie XIX wieku. Kierunki i wyniki badań	31
Jan Borkowski — Problemy badawcze historii chłopów polskich w epoce kapitalizmu	45
Ryszarda Czepulis-Rastenis — Program badań dziejów inteligencji polskiej oraz jego zagadnienia metodologiczne	81
Elżbieta Kaczyńska — O drobnomieszczaństwie ziem polskich w XIX i na początku XX w.	91
Irena Rychlikowa — Dzieje ziemiaństwa polskiego w latach 1795—1945. Zarys problematyki badawczej	117
Bogdan Brzeziński — Problemy badawcze nad polską klasą robotniczą w okresie okupacji hitlerowskiej i w latach Polski Ludowej	137

DYSKUSJE I POLEMIKI

Krzysztof Gawlikowski — Kilka uwag o problemie „kolaboracji” z władzami japońskimi w Chinach w okresie II wojny światowej	147
---	-----

PRZEGLĄDY BADAŃ

Jerzy Chodorowski — Ekspansja — wzrost — kryzys — planowanie. Przegląd nowszej literatury NRD, RFN i Austrii z zakresu historii gospodarczej XX wieku	153
Jerzy Tomaszewski — Dzieje gospodarcze XX w. w najnowszej historiografii czechosłowackiej	167

RECENZJE

Historia Polski tom III — Lech Trzeciakowski	177
J. Tomicki, Dzieje II Międzynarodówki 1914—1923 — Antoni Czubiński	183
W. Balcerak, Powstanie państw narodowych w Europie Środkowo-Wschodniej — Antoni Czubiński	187
S. Sierpowski, Stosunki polsko-włoskie w latach 1918—1940 — Roman Wapiński	190
G. Vincent, Aujourd’hui (1945—1970) — Henryk Korczyk	196
S. R. Weissman, American Foreign Policy In the Congo 1960—1964 — Paweł de Laval	197

ZYCIE NAUKOWE

Socjaldemokracja niemiecka w latach 1875—1975 — Tadeusz Kotłowski 201

LISTY DO REDAKCJI

Do redakcji „Dziejów Najnowszych” — Józef Szostak 205

W odpowiedzi płk. dypl. J. Szostakowi — Włodzimierz T. Kowalski 206

СОДЕРЖАНИЕ

Анджей Ф. Грабски — Связь изучения истории общества с проблематикой исторических знаний	3
Ежи Едлицки — История общественных структур: защита и критика	15
Мария Богуцка — Некоторые проблемы общественной истории в новейших исследованиях французских ученых	21
Янина Леськевичова — Общество Королевства Польского в середине XIX в. Направления и результаты исследований	31
Ян Борковски — Проблемы изучения истории польских крестьян в период капитализма	45
Рышарда Чепулис-Растенис — Программа изучения истории польской интеллигенции и методологические вопросы	81
Эльжбета Качиньска — О мелкой буржуазии польских земель в XIX в. и в начале XX в.	91
Ирена Рыхликова — История польских помещиков в 1795—1945 гг. Очерк исследовательской проблематики	117
Богдан Бжезиньски — Исследовательские проблемы изучения истории польского рабочего класса в период оккупации и народной Польши	137

ДИСКУССИИ И ПОЛЕМИКИ

Кшиштоф Гавликовски — Несколько замечаний о проблеме „коллораации” с японскими властями в Китае в период второй мировой войны	147
---	-----

ОБЗОР ИССЛЕДОВАНИЙ

Ежи Ходоровски — Экспансия — рост — кризис — планирование. Обзор новейшей литературы ГДР, ФРГ и Австрии по экономической истории XX в.	153
Ежи Томашевски — Экономическая история XX в. в новейшей историографии Чехословакии	167

РЕЦЕНЗИИ

Historia Polski tom III — Лех Гжецияковски	177
J. Tomicki, Dzieje II Międzynarodówki 1914—1923 — Антони Чубиньски	183
W. Balcerak, Powstanie państw narodowych w Europie Środkowo-Wschodniej — Антони Чубиньски	187
S. Sierpowski, Stosunki polsko-włoskie w latach 1918—1940—Роман Вапиньски	190
G. Vincent, Aujourd'hui (1945—1970)—Генрих Корчик	196
S. R. Weissman, American Foreign Policy In the Congo 1960—1964—Павел де Ляваль	197

НАУЧНАЯ ЖИЗНЬ

Германская социал-демократия в 1875—1975 гг. — Тадеуш Котловски 201

ПИСЬМА В РЕДАКЦИЮ

Редакции журнала „Dziejów Najnowszych” — Юзеф Шостак 205

Ответ полковнику Ю. Шостаку — Владзимеж Т. Ковальски 206

CONTENTS

Andrzej F. Grabski — Research on the History of Society and Problems of Historical Consciousness	3
Jerzy Jedlicki — History of Social Structures: Defence and Criticism	15
Maria Bogucka — Some Problems of the Social History in the Latest French Studies	21
Janina Leskiewicz — Society of the Kingdom of Poland in the Mid-19th Century. Trends and Results of Research	31
Jan Borkowski — Research Problems of the History of Polish Peasants in the Period of Capitalism	45
Ryszarda Czepulis-Rastenis — Programme of Studies on the History of Polish Intelligentsia and Its Methodological Problems	81
Elżbieta Kaczyńska — On the Lower Middle Class in Polish Lands in the 19th and the Beginning of the 20th Centuries	91
Irena Rychlik — The History of the Polish Landed Aristocracy in the Years 1795—1945. An Outline of Research Problems	117
Bogdan Brzeziński — Research Problems of the Studies on the Polish Working Class in the Period of Nazi Occupation of Poland and in the Polish People's Republic	137

DISCUSSIONS AND POLEMICS

Krzysztof Gawlikowski — Some Remarks on the Problem of „Collaboration” with the Japanese Authorities in China during World War II	147
---	-----

SURVEY OF RESEARCH

Jerzy Chodorowski — Expansion — Growth — Crisis — Planning. Review of the Latest Literature Published in the German Democratic Republic, Federal Republic of Germany and Austria in the Field of the 20th-Century Economic History	153
Jerzy Tomaszewski — The 20th-Century Economic History in the Latest Czechoslovak Historiography	167

REVIEWS

Historia Polski, tom III — Lech Trzeciakowski	177
J. Tomicki, Dzieje II Międzynarodówki 1914—1923 — Antoni Czubiński	183
W. Balcerak, Powstanie państw narodowych w Europie Środkowo-Wschodniej — Antoni Czubiński	187
S. Sierpowski, Stosunki polsko-włoskie w latach 1918—1940 — Roman Waipiński	190

G. Vincent, Aujourd'hui (1945—1970) — Henryk Korczyk	196
S. R. Weissman, American Foreign Policy In the Congo 1960—1964 — Pa- weł de Laval	197

SCHOLARLY LIFE

German Social Democracy in the Years 1875—1975 — Tadeusz Kotłowski	201
--	-----

LETTERS TO THE EDITOR

To the Editor of „Dzieje Najnowsze” — Józef Szostak	205
An Answer to Colonel J. Szostak — Włodzimierz T. Kowalski . .	206

TABLE DES MATIÈRES

Andrzej F. Grabski — Les recherches sur l'histoire de la société face aux problèmes de la conscience historique	3
Jerzy Jedlicki — L'histoire des structures sociales: l'analyse critique	15
Maria Bogucka — Certains problèmes de l'histoire sociale dans les récentes recherches françaises	21
Janina Leskiewiczowa — La société du Royaume de Pologne au milieu du XIX ^e siècle. Orientations et résultats des recherches	31
Jan Borkowski — Problèmes de recherches de l'histoire des paysans polonais à l'époque du capitalisme	45
Rycharda Czepulis-Rastenis — Le programme de recherches de l'histoire de l'intelligentsia polonaise et ses problèmes méthodologiques	81
Elżbieta Kaczyńska — La petite bourgeoisie sur les territoires polonais au XIX ^e et au début du XX ^e siècle	91
Irena Rychlikowa — Histoire des propriétaires fonciers polonais dans les années 1795—1945. Un aperçu des problèmes de recherches	117
Bogdan Brzeziński — Problèmes de recherches sur la classe ouvrière polonaise dans la période de l'occupation et de la Pologne populaire	137

DISCUSSIONS ET POLÉMIQUES

Krzysztof Gawlikowski — Quelques observations à propos du problème de «collaboration» avec les autorités japonaises en Chine dans les années de la Seconde Guerre mondiale	147
--	-----

APERÇUS DE RECHERCHES

Jerzy Chodorowski — Expansion — croissance — crise — planification. Un aperçu de la récente littérature de la R.D.A., de la R.F.A. et de l'Autriche consacrée à l'histoire économique du XX ^e siècle	153
Jerzy Tomaszewski — L'histoire économique du XX ^e siècle dans la récente historiographie tchécoslovaque	167

CRITIQUE ET LIVRES

Historia Polski tom III — Lech Trzeciakowski	177
J. Tomicki, Dzieje II Międzynarodówki 1914—1923 — Antoni Czubiński	183
W. Balcerak — Powstanie państw narodowych w Europie Środkowo-Wschodniej — Antoni Czubiński	187
S. Sierpowski, Stosunki polsko-włoskie w latach 1918—1940 — Roman Wapiński	190
G. Vincent, Aujourd'hui (1945—1970) — Henryk Korczyk	196
S. R. Wiessman, American Foreign Policy In the Congo 1960—1965 — Paweł de Laval	197

VIE SCIENTIFIQUE

La social-démocratie allemande dans les années 1875—1975 — Tadeusz Kotłowski	201
---	-----

LETTRES A LA RÉDACTION

A la rédaction de «Dzieje Najnowsze» — Józef Szostak	205
Réponse au colonel J. Szostak — Włodzimierz T. Kowalski	206

INHALTSVERZEICHNIS

Andrzej F. Grabski — Untersuchungen der Geschichte der Gesellschaft und die Problematik des historischen Bewusstseins	3
Jerzy Jedlicki — Die Geschichte der gesellschaftlichen Strukturen: Verteidigung und Kritik	15
Maria Bogucka — Einige Probleme der Gesellschaftsgeschichte in den neuesten französischen Forschungen	21
Janina Leskiewiczowa — Die Gesellschaft des Königreichs Polen in der Mitte des XIX. Jahrhunderts. Richtungen und Ergebnisse der Forschungen	31
Jan Borkowski — Forschungsprobleme der Geschichte der polnischen Bauern in der Epoche des Kapitalismus	45
Ryszarda Czepulis-Rastenis — Das Forschungsprogramm betreffend die Geschichte der polnischen Intelligenz sowie dessen methodologische Probleme	81
Elżbieta Kaczyńska — Über das Kleinbürgertum der polnischen Länder im XIX. Jahrhundert und zu Beginn des XX. Jahrhunderts	91
Irena Rychlikowa — Die Geschichte der polnischen Gutsbesitzer in den Jahren 1795—1945. Abriss der Forschungsproblematik	117
Bogdan Brzeziński — Forschungsprobleme über die polnische Arbeiterklasse während der Okkupation und in Volkspolen	137

DISKUSSIONEN UND POLEMIKEN

Krzysztof Gawlikowski — Einige Bemerkungen über das Problem der „Kollaboration“ mit den japanischen Behörden in China im Zeitabschnitt des Zweiten Weltkrieges	147
--	-----

ÜBERSICHTEN ÜBER FORSCHUNGEN

Jerzy Chodorowski — Expansion — Steigerung — Krise — Planung. Übersicht über die neuere Literatur der DDR, BRD und Österreichs aus dem Bereich der Wirtschaftsgeschichte des XX. Jahrhunderts	153
Jerzy Tomaszewski — Die Wirtschaftsgeschichte des XX. Jahrhunderts in der neuesten tschechoslowakischen Historiographie	167

REZENSIONEN

Historia Polski tom III — Lech Trzeciakowski	177
J. Tomicki, Dzieje II Międzynarodówki 1914—1923 — Antoni Czubiński	183
W. Balcerak — Powstanie państw narodowych w Europie Środkowo-Wschodniej — Antoni Czubiński	187
S. Sierpowski, Stosunki polsko-łwoskie w latach 1918—1940 — Roman Waipiński	190

G. Vincent, Aujourd'hui (1945—1970) — Henryk Korczyk	196
S. R. Weissman, American Foreign Policy In the Congo 1960—1964 — Pa- weł de Laval	197

DAS WISSENSCHAFTLICHE LEBEN

Die deutsche Sozialdemokratie in den Jahren 1875—1975 — Tadeusz Kotłowski	201
--	-----

BRIEFE AN DIE REDAKTION

An die Redaktion der „Dzieje Najnowsze” (Neueste Geschichte) — Józef Szostak	205
Antwort an Dipl. Oberst J. Szostak — Włodzimierz T. Kowalski	206

DZIEJE NAJNOWSZE

TREŚĆ ROCZNIKA VII — 1975

ROZPRAWY

	Nr	Str.
Borkowski Jan — Kryzys a konflikty społeczne i polityczne na wsi polskiej	2	57
Deruga Aleksy — Polityka zagraniczna Bułgarii w 1944 r.	1	127
Dobosiewicz Zbigniew — Kryzys naftowy 1951—1974	3	71
Faryś Janusz — Konflikt Naczelnika Państwa z Sejmem Ustawodawczym w 1922 roku	3	39
Fiedor Karol — Opinia zagraniczna wobec wydarzeń w Niemczech w latach 1933—1939	1	81
Gawlikowski Krzysztof — Rządy warlordów w Chinach; geneza, charakter i przemiany	1	31
Gołębiowski Janusz Wojciech — Lewica europejska w obliczu zakończenia wojny	4	7
Iwanicki Mieczysław — Polityka oświatowa w szkolnictwie niemieckim na Pomorzu Gdańskim i w Wielkopolsce w latach 1919—1939	1	57
Janowska Halina — Kryzys a zagadnienia społeczne	2	43
Jazborowska Inessa — Rewolucja 1905 roku i międzynarodowy ruch robotniczy	3	21
Jewsiewicki Bogumił — Wielki kryzys gospodarczy 1929—1939 w sytuacji gospodarki kolonialnej — Kongo belgijskie	2	73
Jędruszcak Hanna — Społeczne problemy wielkiego kryzysu światowego	2	35
Jędruszcak Tadeusz — Ogólne problemy wielkiego kryzysu gospodarczego 1929—1935 i jego miejsce w dziejach I połowy XX w.	2	5
Jędruszcak Tadeusz — Dyskusja o wielkim kryzysie 1929—1935	2	65
Karwacki Lech — Znaki i symbole w rewolucji lat 1905—1907	3	3
Kowalski Włodzimierz T. — Przejście aliantów od współpracy wojennej do pokojowej	4	17
Kula Marcin — Antonio Guiteras jako przywódca rewolucyjny	2	117
Landau Zbigniew — Gospodarcze aspekty wielkiego kryzysu gospodarczego (wybrane zagadnienia)	2	15
Lossowski Piotr — Rola kryzysu jako węzłowego wydarzenia międzywojennego	2	29
Łukasiewicz Juliusz — Geneza kryzysu	2	11
Markiewicz Władysław — Ziemie Zachodnie w świadomości społeczeństwa polskiego	4	45
Mazurczak Witold — Protokół w sprawie pokojowego regulowania sporów międzynarodowych	3	53
Mazurek Jerzy — Szkoły polskie i losy ich uczniów w powiecie bytowskim w latach 1919—1975	4	89
Nowak Kazimierz — Partie i organizacje skrajnie prawicowe w Stanach Zjednoczonych	1	159

Nowak-Kiełbikowa Maria — Stosunki międzynarodowe w okresie wielkiego kryzysu gospodarczego	2	23
Nurek Mieczysław — Londyńska wizyta Józefa Becka w listopadzie 1936 roku	1	111
Pietrzak-Pawłowska Irena — Problemy gospodarcze kryzysu	2	21
Rechowicz Henryk — Doświadczenia lewicy polskiej a praktyka działania w pierwszym okresie budowy Polski Ludowej	4	27
Skrzypek Andrzej — Wschodnia polityka Polski a gwarancje brytyjskie	2	135
Słabek Henryk — Polskie przemiany społeczno-ustrojowe na przełomie wojny i pokoju	4	39
Snoch Bogdan — Lata II wojny światowej na Ziemi Lublinieckiej	4	119
Tomicki Jan — Konflikty społeczne i polityczne w okresie wielkiego kryzysu gospodarczego	2	49
Werblan Andrzej — Zagajenie	4	3
Włodarczyk Edward — Tendencje rozwojowe niemieckiego przemysłu okrętowego w Szczecinie w latach 1851—1918	1	3
Zakrzewski Andrzej — Kryzys a ewolucja ustroju politycznego Polski	2	31
Zamojski Jan — Polacy w Résistance na obszarze Zagłębia Nord i Pas-de-Calais (1940—1944)	4	53

DYSKUSJE I POLEMIKI

Chełstowski Jan Janusz — Styczniowy zamach stanu 1919 r.	3	89
Dunin-Wąsowicz Krzysztof, Kaźmierska Janina, Wiśniewska Maria, Strzembosz Tomasz — Konspiracyjne organizacje młodzieżowe w Polsce 1939—1945	2	157

PRZEGLĄDY BADAŃ

Gawlikowski Krzysztof — Radzieckie publikacje o historii Chin (1969—1973)	2	175
---	---	-----

MISCELLANEA

Batowski Henryk — Józef Beck i Duff-Cooper w Gdyni w sierpniu 1938 r. U podstaw angielskiej orientacji Becka	3	99
Grosfeld Leon — Polska wobec sprawy ewakuacji Nadrenii	1	187

MATERIAŁY

Winawerowa Alina — Kronika 103 dni	1	199
--	---	-----

ARTYKUŁY RECENZYJNE I RECENZJE

Chmielewski Paweł — Amerykańskie publikacje o Chinach	2	195
Janowski Andrzej — Kraj i emigracja. Podziemie polskie 1939—1941	2	191

*

Bibliografia historii Polski, tom 3. 1918—1945 (Maria Mioduchowska, Piotr Stawecki)	4	156
Bose R., Guerres froides et affrontements de 1950 à 1980. Analyse et perspectives internationales (Henryk Korczyk)	4	162
Cole W. C., An Interpretative History of American Foreign Relations (Lodzin Pastusiak)	3	145
Cimek H., Zjednoczenie lewicy Chłopskiej „Samopomoc” 1928—1931 (Wilhelmina Matuszewska)	4	139
Dąbrowski W., Trzecie powstanie śląskie. Rok 1921 (Edward Długajczyk)	3	142
Duraczyński E., Wojna i okupacja. Wrzesień 1939 — kwiecień 1943 (Roman Wapiński)	4	146
Gimpelson J., Sowietkij raboczij kłass 1918—1920 gg. (Janusz Żarnowski)	3	137
Kersten K., Repatriacja ludności polskiej po II wojnie światowej (Studium historyczne) (Janusz Sobczak)	4	164
Jung H., The Ardennen-Offensive 1944/45. Ein Beispiel für die Kriegsführung Hitlers (Marek Sokołowski)	4	153
Manne R., The British Decision for Alliance with Russia, May 1939 (Andrzej Skrzypek)	4	142
Mazurowa K., Europejska polityka Francji 1938—1939 (Michał Zacharias)	2	204
Młynarski F., Wspomnienia (Zbigniew Landau)	2	200
Pawłowicz H., Okupacyjne dzieje samorządu Warszawy (Krzysztof Dunin-Wąsowicz)	3	148
Trotignon Y., La France au XXe siècle (Henryk Korczyk)	2	208

ZYCIE NAUKOWE

Batowski Henryk A. — Problemy historii II wojny światowej na III Międzynarodowym Kongresie Studiów Europy Południowo-Wschodniej w Bukareszcie	2	229
Dunin-Wąsowicz Krzysztof — „Przejawy życia kulturalnego w obozach koncentracyjnych jako forma samoobrony więźniów”. Konferencja w Lublinie 12-13 XII 1974	2	235
Getter Marek — Powstanie warszawskie w opiniach współczesnych	2	215
Halbersztadt Jerzy — Faszyzm — teoria i praktyka w Europie (1922—1945)	2	222
Jędruszczak Hanna — Problemy historii najnowszej na VI Międzynarodowym Kongresie Historii Gospodarczej w Kopenhadze	1	223
Jędruszczak Tadeusz — Partyzantka i społeczeństwo	2	227
Jędruszczak Tadeusz — Wyzwolenie Francji. Międzynarodowe kolokwium w Paryżu 28—31 X 1974	2	233
Kaźmierska Janina — Z prac Komisji Historii II Wojny Światowej Komitetu Nauk Historycznych PAN	2	237
Kaźmierska Janina — Z prac Komisji Historii II Wojny Światowej	4	169
Kieniewicz Jan — Dyskusja nad „Historią Chin”	3	135
Kotłowski Tadeusz — Rola Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej w świecie. Sesja w Poznaniu	4	174
Lewandowska Stanisława — Dyskusja nad „Dziejami Najnowszymi”	3	134
Masiarz Władysław — Zespół badawczy Dziejów Oświaty w latach okupacji hitlerowskiej (1939—1945) przy PAN	4	172

Ozimek Stanisław — Międzynarodowa konferencja „Film i II wojna światowa”	2	230
Samsonowicz Henryk — XI Powszechny Zjazd Historyków Polskich		
Stemplowski Ryszard — Koordynacja badań w krajach RWPG nad dziejami Ameryki Łacińskiej	4	176
Ślifierz Marian — Dzieje Polonii w XIX i XX w.	2	217
Wapiński Roman — Z refleksji zjazdowych	3	117
Wrzesiński Wojciech — „Dzieje Najnowsze” 1972—1974	3	130
Zamojski Jan — „Wyzwolenie Nord i Pas-de-Calais, 1944—1974”. Kollokwium w Lille 2-3 XI 1974 r.	3	122

LISTY DO REDAKCJI

Do Redaktora Naczelnego „Dziejów Najnowszych” — Klaudiusz Hrabek	3	151
--	---	-----

INDEKS AUTORÓW

- Batowski Henryk (Kraków) 2 (229—230); 3 (99—111)
 Borkowski Jan (Warszawa) 2 (57—63)
 Chełstowski Jan Janusz (Poznań) 3 (89—97)
 Chmielewski Paweł (Łódź) 2 (195—200)
 Deruga Aleksy (Warszawa) 1 (127—157)
 Długajczyk Edward (Tychy) 3 (142—145)
 Dobosiewicz Zbigniew (Warszawa) 3 (71—87)
 Dunin-Wąsowicz Krzysztof (Warszawa) 2 (157—159; 235—236); 3 (148—150)
 Faryś Janusz (Szczecin) 3 (39—52)
 Fiedor Karol (Wrocław) 1 (81—109)
 Gawlikowski Krzysztof (Warszawa) 1 (31—56); 2 (175—189)
 Getter Marek (Warszawa) 2 (215—217)
 Gołębiowski Janusz Wojciech (Warszawa) 4 (7—16)
 Grosfeld Leon (Warszawa) 1 (187—198)
 Halbersztadt Jerzy (Warszawa) 2 (222—227)
 Hrabek Klaudiusz (Warszawa) 3 (151—152)
 Iwanicki Mieczysław (Siedlce) 1 (57—80)
 Jaźborowska Inessa (Moskwa) 3 (21—37)
 Jędruszczak Hanna (Warszawa) 1 (223—229); 2 (35—42)
 Jędruszczak Tadeusz (Warszawa) 2 (3—9; 65—72; 227—229; 233—235)
 Janowska Halina (Warszawa) 2 (43—48)
 Janowski Andrzej (Warszawa) 2 (191—195)
 Jewswiewicki Bogumił (Kinshasa, Lovanium) 2 (73—115)
 Karwacki Władysław Lech (Warszawa) 3 (3—19)
 Kaźmierska Janina (Warszawa) 2 (159—160; 237); 4 (169—171)
 Kieniewicz Jan (Warszawa) 3 (135—136)
 Korczyk Henryk (Kraków) 2 (208—213); 4 (162—164)
 Kotłowski Tadeusz (Poznań) 4 (174—176)
 Kowalski Włodzimierz T. (Warszawa) 4 (17—26)
 Kula Marcin (Warszawa) 2 (117—134)
 Landau Zbigniew (Warszawa) 2 (15—19; 200—204)
 Lewandowska Stanisława (Warszawa) 3 (134—135)
 Lossowski Piotr (Warszawa) 2 (29—30)
 Łukasiewicz Juliusz (Warszawa) 2 (11—13)
 Markiewicz Władysław (Warszawa) 4 (45—52)
 Masiarz Władysław (Kraków) 4 (172—174)
 Matuszewska Wilhelmina (Warszawa) 4 (139—142)
 Mazurczak Witold (Poznań) 3 (53—70)
 Mazurek Jerzy (Poznań) 4 (89—118)
 Mioduchowska Maria (Warszawa) 4 (156—162)
 Nowak Kazimierz (Katowice) 1 (159—186)
 Nowak-Kiełbikowa Maria (Warszawa) 2 (23—28)

- Nurek Mieczysław (Gdańsk) 1 (111—126)
Ozimek Stanisław (Warszawa) 2 (230—233)
Pastusiak Longin (Warszawa) 3 (145—148)
Pietrzak-Pawłowska Irena (Warszawa) 2 (21—22)
Rechowicz Henryk (Katowice) 4 (27—38)
Samsonowicz Henryk (Warszawa) 3 (113—117)
Skrzypek Andrzej (Warszawa) 2 (135—155); 4 (142—146)
Słabek Henryk (Warszawa) 4 (39—44)
Snoch Bogdan (Dobrodzień) 4 (119—137)
Sobczak Janusz (Poznań) 4 (164—168)
Sokołowski Marek (Warszawa) 4 (153—155)
Stawecki Piotr (Warszawa) 4 (156—162)
Stemplowski Ryszard (Warszawa) 4 (176—177)
Strzembosz Tomasz (Warszawa) 2 (164—173)
Ślifierz Marian (Warszawa) 2 (217—222)
Tomicki Jan (Warszawa) 2 (49—56)
Wapiński Roman (Gdańsk) 3 (113—122); 4 (146—153)
Werblan Andrzej (Warszawa) 4 (3—6)
Winawerowa Alina (Warszawa) 1 (199—221)
Wiśniewska Maria (Warszawa) 2 (160—163)
Włodarczyk Edward (Szczecin) 1 (3—29)
Wrzesiński Wojciech (Wrocław) 3 (130—134)
Zacharias Michał (Warszawa) 2 (204—208)
Zakrzewski Andrzej (Warszawa) 2 (31—33)
Zamojski Jan (Warszawa) 3 (122—129); 4 (53—87)
Żarnowski Janusz (Warszawa) 3 (137—141)

W zeszycie 1/1976 publikują swe prace m. in.:

Andrzej F. Grabski, doc. dr, Instytut Historii PAN

Jerzy Jedlicki, doc. dr, Instytut Historii PAN

Maria Bogucka, prof. dr, Instytut Historii PAN

Janina Leskiewiczowa, prof. dr, Instytut Historii PAN

Jan Borkowski, doc. dr, Instytut Historii PAN

Ryszarda Czepulis-Rastenis, doc. dr, Instytut Historii PAN

Elżbieta Kaczyńska, doc. dr, Uniwersytet Warszawski, Filia w Białymstoku

Irena Rychlikowa, doc. dr, Instytut Historii PAN

Bogdan Brzeziński, dr, Wyższa Szkoła Nauk Społecznych przy KC PZPR

Krzysztof Gawlikowski, dr, Instytut Historii PAN

Jerzy Chodorowski, doc. dr, Uniwersytet im. Bolesława Bieruta we Wrocławiu

Jerzy Tomaszewski, prof. dr, Instytut Nauk Politycznych Uniwersytetu Warszawskiego w Warszawie

Lech Trzeciakowski, prof. dr, Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Antoni Czubiński, prof. dr, Instytut Historii Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Roman Wapiński, prof. dr, Instytut Historii Uniwersytetu Gdańskiego.

